

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 12. aprila 1934.

Štev. 42.

Železnice in avtomobilski promet

Sodelovanje ali medsebojna konkurenca

V zadnjem času je železniška uprava izdala razne ukrepe, ki dokazujejo, da občuti avtomobilski in zlasti avtobusni promet kot veliko konkurenco železnicam. Na drugi strani pa čitamo, da nemške železnice na vse načine pospešujejo razvoj avtomobilizma. Tako so nemške železnice kapitalno udeležene pri gradnji avtomobilskih cest ter so same te dni priredile ocenjevalno vožnjo za tovarne avtomobile. — Nemške železnice torej ne smatrajo avtomobilskega prometa kot konkurenco, temveč so mnenja, da bo povečan avtomobilski promet koristil tudi železnicam.

Katero stališče je pravilno? Ali stališče naših železnic, ki vidijo v avtobusnem prometu konkurenco, ali stališče nemških železnic, ki hočejo doseči sodelovanje z avtomobilskim prometom? Vse kaže, da je stališče nemških železnic bolj pravilno in sicer iz teh razlogov.

Železniške proge je treba smatrati kot glavne prometne žile, ki so nekakšna transportna podjetja na veliko, dočim prihaja avtobusni promet do polne veljave le bolj v lokalnem prometu in je vsako avtobusno podjetje smatrati le bolj za transportno podjetje na drobno. Kakor ne more biti v trgovini prave konkurence med grosistom in detajlistom, tako tudi ni pravega razloga za konkurenco med železnico kot grosistom in avtobusnimi podjetji kot transportnimi detajlisti. Če do te konkurence vseeno pride, potem je to le dokaz slabe organizacije, da ali železnice ali pa avtobusna podjetja posegajo v krog, ki jim po naravi njih posla ne pripada. Če pa je organizacija prometa izvedena dobro, potem bi moralo obstojati med železnicami in avtobusnimi podjetji podobno sodelovanje kakor obstoji v trgovini med grosistom in detajlisti. To sodelovanje bi se moralo pokazati v tem, da bi avtobusi in avtomobili dovajali železnicam ves veliki promet, in tako dajali glavni prometni žili tako potnike kot prevozno blago.

V tej delitvi dela pa bi bila tudi gospodarska korist tako za avtobusna podjetja kot za železnice, ker bi jih obvarovala pred nepotrebnimi izdatki. Če n. pr. prepelje vlak enega ali sto potnikov, ima skoraj popolnoma enake stroške, dočim so dohodki čisto različni. Vsako majhno število potnikov, ki ga morajo prevoziti železnice, je za nje pravzaprav izguba, dočim more avtobusno podjetje isto število potnikov prevoziti z dobičkom. Zakaj torej imeti izgubo tam, kjer lahko dela drugi z dobičkom? V lokalnem prometu poleg tega ne more biti vlak potnikom tako ob vsakem času na razpolago, ko avtobus, ker bi to bilo mogoče le ob zelo velikem lokalnem prometu, kakor ga pri nas skoraj nikjer ni.

Zato bi bilo edino pravilno, da bi naše železniško omrežje tako izpopolnili, da bi železnice bile v resnici za vse kraje glavna prometna žila. Na to prometno žilo pa bi bilo treba navezati avtobusno mrežo, ki bi ves lokalni promet pridružila železniškemu omrežju. Tako bi se avtobusni in železniški promet medsebojno izpopolnjevala in ves detajlni transport bi pripadal avtobusom, ves grosistični pa železnicam. Prepričani smo, da bi takšna organizacija prometa bila v korist vsem prevoznim podjetjem, v veliko korist pa tudi tujskemu prometu in vsemu našemu gospodarstvu.

Kajti šele v tem primeru bi bili res vsi kraji države odprti prometu in šele v tem primeru bi mogli izkoriščati tudi vse naravne zaklade. V zvezi s tem moramo znova opozoriti na neobhodno nujnost železniške zveze Slovenije z morjem. Dokler ni ta zveza uresničena, tako dolgo tudi niso

železnice glavna prometna arterija za Slovenijo, ker ne more priti njeno blago po domači železnici v morská pristanišča. Če bi pa bila ta zveza zgrajena, potem bi se povečal tudi tranzitni promet na železnicah, potem bi mogli avtobusi tudi v znatno večjem številu dovajati potnike železnicam.

Vprašanje tujkega prometa

Iz referata dr. J. Koceta na zadnji plenarni seji Zbornice za T.O.

Uvodoma svojega vestno sestavljenega referata, v katerem se zlasti ozira na želje in zahteve zborničnih interesentov za tujski promet, je obravnaval dr. Koce pereče vprašanje finančne krize, ki jo preživljajo naši hoteli.

Napačno je mnenje, da veliki hoteli, kar se zlasti rado očita gorenjskim hotelom, niso za naše razmere. Potrebni so tako veliki ko mali hoteli, ker so tudi zahteve letoviščarjev različne. Veliki hoteli so se začeli graditi v konjunkturi dobi v l. 1929 do 1930, ko so zlasti Nemci prihajali v velikem številu, da so bili vsi hoteli prenapolnjeni. Vsled te konjunktore in vsled raznih zakonskih odredb za pospeševanje turizma so se začeli graditi ti hoteli. Tako je zakon z dne 19. julija 1930 določal, da se hotelom davčna osnova pri pridobitvi zniža za prvih pet let za 40%, za nadaljnjih 5 let za 30% in v prihodnjih petih letih za 20%. Iste olajšave so bile dovoljene tudi za plačevanje družbenega davka. Dovoljena pa je bila tudi oprostitev od nekaterih taks. Med tem pa se je davčna osnova povišala, davčna praksa poostрила, na drugi strani pa so padle cene za stanovanje in prehrano, da so s tem vse te olajšave mnogo izgubile na svojem učinku. In ker je bila poleg tega obrestna mera, po kateri so morali hoteli plačevati svoje dolgove, zelo visoka, so prišli sedaj v naravnost nevzdržen položaj. Upoštevati pa je treba, da so hotelirji gradili na vzpodbudo javne oblasti in da je zato tudi le pravično, če jim sedaj priskoči država na pomoč. Po vzoru Italije je zato naša Zbornica predlagala, da se določi kredit v višini 20 milijonov dinarjev za plačevanje onega viška obrestne mere, ki presega donosnost hotelov. Trgovinsko ministrstvo je na ta predlog odgovorilo, da se bo o njem razpravljalo na posebni anketi. V proračunski debati je omenil trgovinski minister, da znašajo dolgovi hotelske industrije v vsej državi okoli 270 milijonov. Po naših ugotovitvah odpade od te vsote na hotelsko industrijo Dravske banovine 75 milijonov ali 35%. Skrajni čas je, da se nekaj stori za sanacijo naše hotelske industrije.

Hotelom so se dovolile za instalacije predmetov, ki se naši državi ne izdelujejo, tudi razne carinske ugodnosti. Te ugodnosti pa je bilo mogoče doseči le po tako dolgem času in dostikrat šele po dragih in številnih intervencijah, da so postale te olajšave večinoma brez pomena.

Ni mogoče govoriti o hiperprodukciji hotelov, zlasti ne manjših, ki jih celo primanjkuje, pač pa je treba zboljšati gostilne v najbližji okolici letovišč in jih prilagoditi za tujski promet. Zlasti glede prehrane in higijene niso gostilne vedno na višku. Tudi postrežbo je treba izboljšati in Zbornica je tudi že napravila potrebne korake za izmenjavo naših hotelskih uslužbencev s švicarskimi. Nad vse umesten je predlog naših gostilniških podjetnikov, da se uvedejo mojstrski izpiti tudi za gostilničarsko stroko.

Kdor ne podpira svojega glasila, zaničuje samega sebe in škodi skupnim interesom trgovstva.

Razvoj avtomobilizma je tako velik, njegove prednosti zlasti v lokalnem prometu tako očitne, da je vsak boj proti avtomobilizmu obsojen na neuspeh. Vzrok več, da se ne zapravlja denar z nepotrebno konkurenco, razlog več, da pride tudi pri nas do sodelovanja med železnicami in avtobusnim ter avtomobilskim prometom.

Statistični podatki našega tujkega prometa

Po teh podatkih Zveze za tujski promet je obiskalo Dravsko banovino tujcev tekom zadnjih treh let:

	1931.	1932.	1933.
			(do 30.9.)
iz Avstrije	12.080	14.812	10.066
Nemčije	6.585	5.564	2.659
Češkoslovaške	5.640	5.316	10.244
Italije	4.367	4.220	1.727
Madžarske	2.132	1.780	1.508
Severne Amerike	608	580	255
Francije	451	577	357
Poljske	426	504	296
Anglije	447	414	286
drugi državi	1.870	3.326	1.481
Skupno	34.606	37.093	28.879

Število letoviščarjev iz naših jugoslovanskih krajev je v istem razdobju znašalo:

	1931.	1932.	1933.
			(do 30.9.)
	81.218	111.155	81.678

Po krajih so bili najboljše obiskani ti kraji:

	1931.	1932.	1933.
			(do 30.9.)
Bled	15.913	15.744	16.087
Boh. Bistrica	1.704	1.403	1.311
Celje	11.441	8.778	8.319
Dobrna	2.773	2.434	2.534
Dovje-Mojstrana	1.144	3.040	2.269
Jezerko	807	712	1.048
Kranjska gora	4.915	6.391	3.368
Laško	1.379	1.054	773
Ljubljana	48.040	48.838	43.316
Maribor	?	18.091	6.504
Rateče-Planica	2.022	2.186	1.776
Ribnica na Pohorju	?	2.254	754
Rogaška Slatina	6.821	6.003	5.278
Slatina Radenci	696	661	793

Iz te statistike se vidi, da je zlasti nazadovol obisk iz Nemčije. Zato bi bilo potrebno, da bi se devizni predpisi uporabljali proti nemškim gostom — in tudi drugim tujcem bolj liberalno, kar bi bilo tudi zelo mogoče, ker je naša trgovinska bilanca z Nemčijo precej pasivna.

Prometna vprašanja

Brez dobrih prometnih sredstev je razvoj tujkega prometa nemogoč. Zlasti velja to za Dravsko banovino, ki se nahaja v trikotu med Avstrijo in Italijo, ki sta obe posvetili zgradbi cest vso pozornost. Naše ceste zato zaostajajo za italijanskimi in avstrijskimi v tej meri, da se avtomobilisti kar v loku izogibajo naših krajev. V naši banovini je 615 km državnih in banovinskih cest I. in II. reda 4.087 km. Od vseh cest je bilo 15% državnih, dočim je v drugih banovinah odstotek državnih cest za 10 odstotkov višji. Potrebno je zato, da se poveča število državnih cest. Priznati je treba, da je banovina dovolj izdala za zboljšanje cest, saj je pri 87 milijon-skem proračunu bilo namenjenih za ceste celih 26 milijonov. Državna dotacija v višini 4 milijonov je na vsak način prenizka.

Priznati tudi treba, da direkcija državnih železnic v Ljubljani posveča vso pažnjo tujskemu prometu. Potrebno pa je, da se uvedejo še tako imenovane weekend-karte in da se dovolijo ugodnostne vožnje tudi za posamezne skupine in ne samo v okviru skupin SPD.

Dovoljenja za te skupinske ugodnosti pa naj izdajajo oblastna ravnanstva železnic in ne ministrstvo, ker prihajajo dovoljenja iz Beograda navadno prepozno.

Vprašanje propagande

Naše turistične organizacije store z ozirom na razpoložljiva sredstva za propagando tujkega prometa zelo mnogo, vendar naša propaganda še ne zadoštuje. Najbolj učinkovita propaganda je z živo besedo in v zvezi s tem omenja referent s posebno toplim priznanjem delo, ki ga je izvršila lektorica angleškega jezika na naši univerzi gospa Copeland. Privabila je že v deželo zelo veliko Angležev in tudi cele skupine in takim skupinam bi bilo treba dovoliti vozne ugodnosti. Dravska banovina je zelo primerna za kampiranje, za katero so zlasti dovzetni Amerikanci in Angleži. Tudi to možnost bi bilo treba izkoristiti.

Od raznih brošur učinkujejo najbolj one z mnogimi in lepimi slikami. Sploh treba besedilo čim najbolj omejiti. Izdaja lepih brošur o naši domovini in njenih lepotah bi tudi zelo dvignila nacionalno zavest naših izseljencev, kakor je to razvidno iz poročila, ki ga je poslal Zbornici neki izseljenec iz Nove Zelandije. Zbornica za TOI podpira propagando za tujski promet tudi denarno in je vedno pripravljena podpreti vsako akcijo v korist našega tujkega prometa.

Ves narod je treba vzgojiti za tujski promet

Da je treba biti do tujca postrežljiv, to prepričanje je v vseh naših krajih prodrlo. Mnogo je v tem pogledu storilo tudi SPD. Da pa doseže tujski promet pri nas res pravi obseg, pa je treba storiti še mnogo. Nujno potreben bi bil tudi zakon o zaščiti naših kulturnih zakladov, ker bi tudi ti mogli biti zelo velika privlačnost za tujce.

Uspešnost tujkega prometa pomeni za nas več sto milijonsko aktivno postavko in že samo zato treba posvetiti razvoju tujkega prometa vso skrb, tako s strani državnih oblasti, ko tudi javnih in zasebnih ustanov.

Kolkovanje računov

Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal z ozirom na uporabljanje predpisa tarifne postavke 34. o plačevanju takse za račune, note, poročila in podobne spise to pojasnilo:

1. Trgovska pisma, s katerimi se dolžniku potrjuje prejem podpisane menice ali vračanje blaga, ne podleže plačilu takse, razen v primerih, če bi vsebovala ta pisma poleg potrdila tudi neki pravni posel, v katerem primeru se mora plačati odgovarjajoča taksa.

2. V malih trgovinah, branjarijah, kioskih in v branjevskih stojnicah na trgu ni obvezno, da se v računih, notah, poročilih in podobnih spisih navaja tudi blago, pač pa je neobhodno, da se napiše znesek nakupa in datum naročila in da se z ozirom na višino zneska izda vse to pismeno in z odgovarjajočo takso po čl. 34. tarifne postavke. Pismeno potrdilo mora biti vedno taksirano. V primerih pa, da se v takšnih trgovinah in prodajalnah vsled obilice poslov ne vpisujejo niti zneski nakupov, potem se morajo za take nakupe izdajati računi neizpolnjeni, toda vedno s kolkom 1 dinarja. Na vsakem takem pismenem potrdilu mora biti žig dotičnega prodajalca ali trgovine in to pismeno potrdilo se mora ob izročitvi kupcu uničiti na ta način, da ga prodajalec na enem delu odtrga, a pri tem pazi, da ne tam, kjer je nalepljen kolk.

3. V primerih, ko se na kolkovanih računih naknadno potrjuje prejem posameznih plačanih obrokov, se mora vsako takšno potrdilo taksirati po tarifni post. 33.

Občni zbori trgovskih združenj

Občni zbor celjskega okoliškega združenja

Dne 10. aprila je bil v veliki dvorani Narodnega doma v Celju XI. redni letni občni zbor Združenja trgovcev za srez Celje, Gornji grad in Smarje pri Jelšah. Zbor je bil odlično obiskan, saj se ga je udeležilo 196 članov. Predsednik združenja Viktor Piliš, ki je vodil zborovanje, je došle najlepše pozdravil, posebno pa sreskega podnačelnika dr. Svetino, zastopnika Zbornice za TOI zborničnega konzulenta Žagarja in zastopnika Zveze trgovskih združenj Lojza Šmucea.

Pred prehodom na dnevni red se je spomnil umrlih članov in sicer dolgoletnega podpredsednika Josipa Zidanskega, nadalje bivšega aktivnega odbornika Josipa Paura ter članov Vuge, Širca, Cvetka, Skubica, Supra, ge. Marinčeve, Oplotnika, Stanteja in drugih. V znak počastitve so zborovalci vzkliknili trikratni »slava«.

Za overovatelje zapisnika je imenoval predsednik Piliš člana Oslaka in Eda Löschnigga. Predsedujoči je v obširnem govoru zborovalcem razložil težave podeželskega trgovstva in poudarjal, da se je združenje z vsemi razpoložljivimi sredstvi in žrtvami zavzelo za interese svojega članstva, a koravno je članstvo v številnih slučajih pokazalo za nekatera stanovsko važna vprašanja obžalovanja vredno ravnodušnost.

Združenje se je s posebno vneto zavzelo za ublažitev ostrin današnjih davčnih bremen, ki močno režejo v meso eksistence zlasti podeželskih pridobitnikov. Pojasnil je tudi, da se je združenje z neumorno vztrajnostjo borilo za odpravo krošnjarskega zla in proti nelegalni konkurenci po tujih trgovskih potnikih, ki ustvarjajo podeželskemu trgovstvu bridke skrbi. Naštel je še nadalje razne akcije, katere je pokrenilo združenje za dobrobit svojega članstva. Uspehi vseh akcij pa so žal prav pičli, ker so potrebe države na eni strani zelo velike in zahteva zato država od davkoplačevalcev skrajne žrtve, na drugi strani pa se premalo upoštevajo zahteve trgovstva. Posebno je poudarjal, da je za ureditev gospodarskih odnosov poklican samo gospodarstveni svet, ki kljub zakonom in kljub opetovanim zahtevam pridobitnih slojev še vedno ni ustanovljen. Ob zaključku svojega poročila se je zahvalil vsem odbornikom in članom, ki so pri delu uprave pomagali bodisi z nasveti ali dejanji.

Predsednikovemu poročilu je sledil referat zborničnega konzulenta Žagarja. Prinesel je zboru pozdrave Zbornice in želel zborovanju mnogo uspehov. V prav zanimivem referatu je obrazložil navzočim delo Zbornice, ki se je zavzela za najrazličnejša vprašanja naše trgovine. Zbornica se je potrudila, da uredi vprašanje kmečke zaščite, prisostvovala je konferencam za uvedbo zaščite trgovstva, pokrenila akcijo za ureditev kreditnega vprašanja s pomočjo kliringa med našimi denarnimi zavodi. Nazorno je opisal prizadevanja, da se doseže pri pogajanjih kontingentiranje našega lesnega eksporta. Pri sestavljanju raznih zakonov, zlasti obrtnega zakona, je Zbornica po svojih zastopnikih vplivala na to, da se vnesejo spremembe, ki bodo ustrezale praktičnim potrebam trgovine, obrti in industrije. Zbornica se je nadalje zavzela za odpravo krošnjarstva, ureditev sejmarstva ter sejmarskih pravic. Poudarjal je, da je Zbornica posvetila posebno pažnjo socialnemu zavarovanju trgovstva, kar pa ne more priti do konkretne oblike sprichi nekaterih nesoglasij glede zavarovalnih sankcij. Tudi se boje nekateri, da je v sedanjih težkih časih trgovstvo že tako zelo pritisnjeno, da ne bi moglo prenesti nobenih novih bremen. Tudi glede delovnega časa je poudaril, da je Zbornica sprejela načrt za reglementacijo odpiranja in zapiranja trgovskih obratovnic, toda načrt ne vsebuje vseh zahtev podeželskega trgovstva, ker to preprečuje veljavni zakon o zaščiti delavcev. Posebno zanimivo je bilo poročilo o predpripravi, akcijah, interpelacijah in protestih Zbornice proti prvotni stilizaciji fin. zakona, ki bi bila v svojem prvotnem zasnutku katastrofalen udarec za vse gospodarske sloje, zlasti pa za trgovstvo. Velik uspeh pa je bil dosežen z uvedbo odprave davčnih privilegijev za vse nabavljalne in konzumne zadruge, ki poslujejo z nečlani ali ki prodajajo luksuzno blago ali alkoholne pijače. — Končno se je zahvalil tudi upravi združenja za intenzivno sodelovanje pri trdem

delu obrambe trgovskih interesov. (Živahno odobravanje.)

Tajniško poročilo, katero je podal gosp. Vebler, vsebuje obširna pojasnila o vseh akcijah združenja pri urejanju gospodarskih odnosov v splošnem. V podrobnem pregledu se je dotaknil istih vprašanj, kot jih je podal predsednik, oziroma zbornični konzulent Žagar. Iz statistike izhaja, da je imelo združenje konec leta 790 članov. Obrtna pooblastila je prejelo 48 članov, izbrisanih pa je bilo tekom leta 44 obrtnih pravic. V poravnavi je bilo 6 članov, v konkurzu pa 2. Stanje pomožnega osebja je 342, prijav 52, odjav 58. Pri vaještvi je uprava prejela 55 prijav, 15 odjav, oproščenih je bilo 54. Stanje vaještva 149.

Iz blagajniškega poročila izhaja, da je imela uprava skupnih izdatkov 131.094 dinarjev, dohodkov pa Din 128.921-70. Skupno premoženje združenja znaša 151.965-12 dinarjev.

Za nadzorni odbor je poročal predsednik Cukala Maks, ki je predlagal, da se izreče upravi za vzoren red v administraciji razrešnica in zahvala. Sprejeto.

Banski svetnik in podpredsednik združenja Goričar Matija je v temperamentnem govoru apeliral na vlado in poslance, da se končno enkrat uredi vprašanje mobilizacije likvidnih sredstev. Predlagal je resolucijo, v kateri se zahtevajo potrebni ukrepi za ozdravljenje razmer na denarnem trgu.

Zastopnik Zveze trg. združenj in tajnik ljubljanskega združenja Lojze Šmuc je v prav temperamentnem govoru predložil zborovalcem stanje našega gospodarstva ter s številkami in statističnimi podatki podkrepil sliko našega gospodarstva, ki potrebuje prav močno roko za odpravo raznih zmot. Za obširno poročilo zveznega zastopnika so se zborovalci oddolžili z glasnim pritrditvami in odobravanjem.

Proračun, ki izkazuje na potrebnost 112.640 Din in na dohodkih 63.500 Din, je bil soglasno odobren. Primanjkljaj Din 49.140— se pokrije z dokladami. Odmera članskih prispevkov in doklada ostaneta neizpremenjeni.

V nadomestnih volitvah je bil izvoljen za podpredsednika dosedanj odbornik Mastnak Franc, na njegovo mesto v odboru pa Pauko Franjo iz Kozjega.

Zbor je tudi odobril predlog za uvedbo obveznega službenega glasila. Odobril je tudi spremembe nekaterih določb pravil, ki so po prvotnem zasnutku nasprotovale zakonu.

V samostojnih predlogih se je vprašanje prepovedi delitve koledarjev z večino glasov potrdilo.

Pri slučajnostih je predlagal Tiršek Josip, da se z vso vneto uvede akcija za zatiranje krošnjarstva in za ublažitev ostrin davčnih predpisov. Predlagal je, da se namesto dosedanje pridobnine uvede zopet dohodnina.

Resolucija, ki jo je predlagal g. Goričar za ureditev razmer na denarnem trgu, je bila z odobravanjem sprejeta.

Na predlog tajnika je zbor z odobravanjem pritrdil, da se izreče pismena zahvala sreskemu načelniku dr. Vidmarju in podnačelniku dr. Svetini za vso doslej izkazano pomoč v obrambi trgovskih interesov.

Lepo uspelo zborovanje je predsednik zaključil ob 12. uri.

Adria prašek je boljši

Skupščina Združenja trgovcev za radovljiški okraj

Dne 8. aprila popoldne je bila v hotelu Starkl na Bledu-Mlino redna letna skupščina Združenja trgovcev za srez Radovljice.

Skupščine se je udeležilo veliko število članov. Predsednik združenja Leopold Fürsager je po otvoritvi skupščine poročal o delovanju združenja v preteklem letu. Gospodarski položaj se je lanske leto še poslabšal. Kr. vlada je izdala vrsto uredb, ki pa stanja niso mogle zboljšati. Obširno je obrazložil akcijo za izpremembo in znižanje novih davčnih predlogov. Razpravljal je nato o obrtni zakonodaji, zlasti v pogledu na krošnjarstvo, trgovanje z manufakturo in posejanje zasebnikov po potnikih. Lesna trgovina je v nazadovanju in težko jo ovirajo v izvozu razne previsoke pristojbine.

G. predsednik je nato izrekel zahvalo

Zbornici in Zvezi za njih delovanje v korist trgovstva. Podal je za tem statistični pregled o stanju članstva in pripadnikov.

Zvezni tajnik Kaiser je nato poročal o sedanjem gospodarskem položaju, o posledicah raznih ukrepov, o zaščiti kmeta ter denarnih razmerah. Obširno je obrazložil našo davčno politiko z ozirom na preobremenitev malega in srednjega trgovca, dočim je še dosti neizčrpanih virov, ki bi se mogli uporabiti v razbremenitev trgovstva. Govoril je nadalje o gospodarski zakonodaji in končal z ugotovitvijo potrebe, da se trgovstvo uveljavi v javnem življenju z močno in solidarno stanovsko organizacijo.

Računski zaključek za preteklo leto, ki izkazuje Din 99.230-07 premoženja združenja, je bil po poročilu člana nadzorstvenega odbora Kozjeka, odobren.

G. Savnik je prečital nato proračun za tekoče leto. Dohodkov predvideva proračun Din 30.100—, izdatkov pa Din 29.550—. K proračunu se je razvila živahna debata in je bil končno proračun izglasovan. — Članska doklada je bila določena na 20, 40, 60 in 80 Din.

O spremembi pravil, ki jo je odredila kr. banska uprava, je poročal zvezni tajnik I. Kaiser. Spremembo pravil so vzeli zborovalci na znanje.

Po pojasnilih, ki jih je podal zvezni tajnik, se je sklenilo, da se na novo uvedene takse, ki bodo stopile v veljavo 20. t. m., prevale na kupea. Sklep morajo izvršiti vsi člani združenja.

Pri »Slučajnostih« se je obširno razpravljalo o krošnjarstvu in nekaterih krajnjih prilikah in o neupravičenem trgovanju.

Adria prašek je boljši

Skupščina združenja trgovcev v Slovenjgradu.

V torek, dne 10. t. m. je bila ob obilni udeležbi članstva v Sokolski dvorani v Slovenjgradu 14. redna letna skupščina združenja trgovcev za srez Slovenjgradec in Prevalje.

Skupščino je vodil predsednik združenja Janko Klun, ki je v svojem otvoritvenem nagovoru pozdravil navzočnega sreskega podnačelnika dr. Potočnika, narodnega poslanca inž. Pahernika, zveznega tajnika Kaiserja in predsednika sekcije lesnih trgovcev Lahovnika.

Predsednik Janko Klun je poročal nato o poslovanju združenja. Vse naše gospodarstvo še nikoli ni preživljalo tako težkih in resnih časov, kakor jih preživlja sedaj v času, polnem presenečenj in negotovosti. Naše poslovanje se je občutno skrčilo. Kar pa smo dosegli, smo dosegli, ker nas veže močna volja do skupnosti in ljubezen do nesebičnega dela v stanovskih organizacijah.

Najbolj prizadet je mali in srednji podeželski trgovec in to sleherne stroke. Vsa teža velikega padca cen kmečkih proizvodov je padla predvsem na podeželskega trgovca. Prav tako so padle baš na podeželskega trgovca neugodne posledice kmečke zaščite. Predsednik je nato obrazložil akcijo, ki so jo podvzele stanovske organizacije proti finančno-zakonskemu predlogu.

Poleg vseh težkoč pa tarejo podeželskega trgovca tudi avtonomne doklade. Promet je v naših krajih nazadoval za 50%. Lesna trgovina, ki je za naše kraje glavni vir dohodkov, je radi nerazumevanja položaja propadla. Kupčija je obče slaba radi pomanjkanja gotovine in kredita.

Živimo v dobi težkih gospodarskih prilik in potrebna je zato živa stanovska zavest, da bomo vedno pripravljeni v borbi za koristi in obstanek našega gospodarstva.

Konec svojega govora se je zahvalil Zbornici in Zvezi, ki sta združenje vedno podpirali v zahtevah in težnjah. Posebno zahvalo je izrazil Zvezi s predsednikom Kavčičem na čelu, ki strumno vodi slovensko, v 28. združenjih povezano, stanovsko organizacijo.

Po poročilu predsednika je poročal predsednik sekcije lesnih trgovcev Fran Lahovnik o položaju lesne trgovine v Dravski dolini in orisal vse težkoče, s katerimi se lesna trgovina bori.

Narodni poslanec inž. Pahernik je izjavil solidarnost z zahtevami trgovstva in podal poročilo o akcijah, ki jih je podvzel v zaščito trgovstva, zlasti pa lesne trgovine.

Računski zaključek za preteklo leto, ki

ga je prečital tajnik Združenja Voj in ki izkazuje Din 161.224-29 premoženja združenja, je bil po poročilu člana nadzorstvenega odbora Smolénika soglasno odobren.

Proračun z Din 47.678— izdatki in z Din 47.850— dohodki je bil istotako soglasno izglasovan. Članska doklada je bila določena na 55 in 65 Din.

Zvezni tajnik Kaiser je poročal nato o gospodarskem položaju, uredbah, davkih in davčni politiki, gospodarski zakonodaji in organizaciji jugoslovanskega trgovstva.

O spremembi pravil, ki jo je odredila kr. banska uprava, je poročal zvezni tajnik I. Kaiser. Spremembo pravil so zborovalci vzeli na znanje.

Skupščina je končno sklenila, da bo prihodnja skupščina v Šoštanju.

Po obširni debati, v kateri so zborovalci nastopili proti razpaslemu krošnjarstvu in po pozdravni brzojavki narod. poslancu Ivanu Mohoriču, ki so jo zborovalci sprejeli, je predsednik zaključil lepo uspelo zborovanje, ki je pokazalo veliko solidarnost in voljo za delo trgovstva v območju združenja.

KONGRES JUGOSLOVANSKIH SADNIH IZVOZNIKOV

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine priredi letos v Mariboru kongres vseh jugoslovanskih sadnih izvoznikov, da izreče s tem svoje priznanje mariborskemu združenju sadnih izvoznikov za njegovo izredno agilnost. Kongres bo za razvoj naše sadne izvozne trgovine in tudi za napredek našega sadjarstva izredne važnosti; poleg tega pa bo tudi v tujsko prometnem pogledu Mariboru v največjo korist, ker se kongresa razen mnogih domačih sadnih interesov udeleži tudi mnogo tujcev. Da bi bil kongres tem bolj pripravljen, je bila v ponedeljek na mestnem načelnstvu v Mariboru seja pripravljalnega odbora, na kateri so bili sprejeti za organizacijo kongresa potrebni sklepi.

Cene so neznatno padle

Oddelek za proučevanje gospodarskih vprašanj pri Narodni banki je objavil indeks cen na veliko za mesec marec. Iz teh podatkov se vidi, da so cene v marcu ostale v primeri s februarjskimi skoraj neizpremenjene, da pa so znatno nižje kot v marcu lanskega leta, kakor se vidi iz teh števil:

	marec 1934	febr. 1934	marec 1933
rastlinski proizvodi	54-4	54-4	61-7
živalski proizvodi	55-3	57-0	58-0
mineralni	83-7	83-7	75-5
industrijski	69-2	69-1	73-6
celotni indeks	63-3	63-6	67-0
izvozni predmeti	58-1	58-2	58-3
uvozni	71-8	72-9	76-2

Celotni indeks je torej padel v primeri s februarjskim le za 0-3, v primeri z lanskim marčnim pa za 2-7 točke. Od rastlinskih proizvodov so popustili na ceni ječmen, pšenica, oves in koruza, dočim se je dvignila cena češpljam in senu. Indeks za živalske proizvode pa je pal vsled nazadovanja cen svinjam in volom. Zboljšalo pa se je razmerje med cenami uvoznih in izvoznih predmetov. Seveda je to zboljšanje le neznatno.

Adria prašek je boljši

NEUMESTNA ODREDBA

Uprava monopolov je izdala odlok, da morajo vsi trafikanti v mestih z nad 5000 prebivalci imeti v zalogi vse vrste tobaka, cigarete in smotk, ali pa izgube pravico prodaje. Jasno je, da pomeni ta odlok veliko obremenitev posebno malih trafikantov, ki pač niso v tem srečnem gmotnem položaju, da bi mogli imeti tako veliko zalogo tobačnih izdelkov. Zbornica v Velikem Bečkereku je zato poslala spomenico monopolski upravi s prošnjo, da navedeni odlok razveljavi. Zahtevi zbornice v Velikem Bečkereku se pridružujemo tudi mi.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave z dne 11. aprila objavlja med drugim: Uredbo, s katero se spreminja in dopolnjuje uredba o spojitvi občin v Dravski banovini ter se določajo občinam sedeži. — Uredbo, s katero se spreminja in dopolnjuje uredba o spojitvi občin v Drav. ban., kolikor se nanaša na srez dolnjelendavski, krški in novomeški. — Razglas o razpisu novih obč. volitev za občino Metlika-okolica. — Popravek v banovinskem proračunu Dravske banovine za leto 1934/35. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Po svetu

Senatorji in poslanci Drinske banovine so imeli pod predsedstvom bivšega predsednika vlade dr. Sršića sestanek v Sarajevu.

Bolgarski ministrski predsednik Mušakov se je na poti v Pariz in London ustavil na beograjski postaji, kjer je imel 20 minut trajajočo konferenco z našim zunanjim ministrom Jevtićem. Po konferenci sta bila oba ministra zelo dobro razpoložena.

Za Veliko noč je podpisal bolgarski kralj ukaz, s katerim je bilo amnestiranih 423 kazencev. Med njimi je bilo tudi 140 komunistov.

Uradno se demantira, da bi se odkrila v Rumuniji kakšna zarota in da bi bilo več višjih oficirjev aretiranih.

Francija je pristala na povečanje nemškega oboroževanja, če prevzame Anglija jamstvo, da Nemčija dovoljenih koncesij ne bo prekoračila. To jamstvo bi moralo avtomatično povzročiti potrebne sankcije. Vsled tega pristanka Francije upajo na ugoden potek razorožitvenih pogajanj.

Razorožitvena konferenca se je v tork zopet sestala in je na njej podal predsednik Henderson pregled vseh razorožitvenih pogajanj. Naglasil je, da je prodrlo mišljenje, da treba določiti tudi sankcije za izvajanje sklenjenih razorožitvenih konvencij. Svet pa gleda na vsa ta razorožitvena pogajanja le z velikansko skepsjo in to tudi utemeljeno.

Angleški veleposlanik v Berlinu je zahteval od nemške vlade pojasnila zaradi čezmernih kreditov za nemško vojaštvo.

Sovjetski veleposlanik Dvoglevski je izjavil, da je eden pogojev za vstop Rusije v Društvo narodov, da se ne dovoli oboroževanje Nemčije.

Francoski parlament bo v kratkem razpuščen in razpisane nove volitve, kakor je napovedal na nekem shodu vodja socialistov Blum.

V. Papen je zaprosil za avdienco pri papežu, a je bila avdiencia baje odklonjena.

Madjarski primas Szeredi je izdal pastirsko pismo, v katerem ostro obsoja narodni socializem.

Velike demonstracije brezposelnih so bile v Budapešti. Demonstranti so vdrli na magistrat in jih je policija le s težavo pregnala.

Poljski državni proračun izkazuje 2.196 milijonov zlotov dohodkov in 2.156 milijonov izdatkov.

Sovjetski poslanik Petrovski je izročil regentu Horthyju svoja akreditivna pisma.

Atentat je bil izvršen na brzovlak v bližini Linza. Lokomotiva, dva službena in 2 potniška vagona so bili popolnoma uničeni, kurjač in strojevodja ubita, 15 potnikov pa zelo nevarno ranjenih. Atentat je delo soc. demokratov ali nar. socialistov.

150 mož 10. fašistične legije priredi v polni bojni opremi na motornih kolesih propagandno potovanje skozi Avstrijo in Madjarsko.

Neznanci so odpeljali bivšega soc. dem. voditelja Körbla iz stanovanja na periferijo Dunaja, kjer so ga zaklali z noži. Generalu Körblu očitajo, da je kriv soc. dem. poraza, ker se je prežgodaj udal in načrt soc. demokratov izdal Dollfusovi vladi.

Dunajski list »Neues Wiener Journal« brez katerega tudi ne morejo biti nekateri Slovenci, je prišel v roke neke italijanske skupine.

Med Španko in Francijo je bil sklenjen sporazum o skupnem delovanju proti maroškim vstašem.

Na čast novemu amerškemu poslaniku za Irsko je priredil de Valera banket, med katerim je postalo poslaniku nakrat slabo in je kmalu nato tudi izdihnil.

Italijanska vojna misija v Šangaju je dobila nalog, da prične poučevati v kitajski pilotski šoli.

Zadružništvo je stisko vzdržalo Občni zbor Zveze slovenskih zadrug

Ker se z gotove strani zlohotno tolmači naš upravičen boj proti privilegijem ene vrste zadrug na škodo trgovskega stanu, ko da smo sploh proti zadružništvu, smatramo za tem bolj potrebno, da naglasimo zlasti ob važnih dogodkih pomen zadružništva za vse naše narodno gospodarstvo. Takšen važen dogodek je občni zbor Zveze slovenskih zadrug, ki je danes druga naša najvažnejša zadružna osrednja organizacija in ki je zlasti za gospodarski napredek srednjih slojev odločilne važnosti.

Baš zato je za vse gospodarstvo važno, kako preživlja sedanjo težko gospodarsko stisko srednji sloj, ki je jedro gospodarske sile našega naroda in zato je bil občni zbor Zveze slovenskih zadrug še prav posebno zanimiv in vzpodbuden. Kajti čeprav je stiska gospodarske organizacije naših manjših in srednjih ljudi krepko pritisnila, so pokazale te vendarle veliko odpornost in trdoživost, da so tudi kljub nezadostni zakonski pomoči v glavnem stisko vzdržale. V tem dejstvu je razveseljav znak za zdravo silo našega zadružništva, a tudi lepo priznanje za vse one, ki so vodili naše zadruge, zlasti pa za vodnike Zveze slov. zadrug.

Občni zbor ZSZ je bil v ponedeljek v dvorani Delavske zbornice in je bil zelo dobro obiskan. Vodil ga je predsednik Pipan, ki je po vseh uvodnih formalnostih in pozdravih gostov podal predsednikovo poročilo, iz katerega posnemamo:

Nazadovanje prometa in cen ter naraščanje brezposelnosti se je lani ustavilo, da je treba reči, da je kriza že dosegla svoj višek. Če ne bi bilo v nekaterih panogah poslabšanja in če bi popustile mednarodne ovire, bi mogli reči, da je bilo lansko leto zadnje leto krize. Pozitivnih ukrepov za ozdravitev gospodarstva lansko leto nismo doživeli, preventivne odredbe pa so v glavnem imele le ta učinek, da so pokazale dobro voljo odločujočih činiteljev. Najbolj je trpelo pri nas gospodarstvo zaradi dolgotrajne nelikvidnosti denarnega trga. Uredbe, ki so se izdale v zaščito denarnih zavodov za sanacijo denarnega trga, so bile izdane sicer zelo pozno, ali v podrobnostih ne ustrezajo sedanjim potrebam. Vendar pa upamo, da bodo vsaj posameznikom nekoliko pomagale. Zadružništvo je pokazalo v preteklem letu svojo trdoživost, čeprav predstavlja najšibkejšo sloje. Je to dokaz ne samo racionalnosti zadružništva, temveč tudi njegovega dobrega vodstva. Nujno potreben pa je nov zadružni zakon. — Nato je podal obsežno poročilo o delovanju Zveze ravnatelj Trček. Z njegovega, na iniciativnih predlogih bogatega poročila posnemamo:

Poročilo ravnatelja Trčka

Kreditne zadruge so preživljale najtežjo krizo. Malodušnost vlagateljev je trajala vse leto, čeprav se ni nič zgodilo, kar bi to nezaupanje v denar in denarne zavode opravičilo. Pa tudi brez nezaupanja bi likvidnost zavodov trpela, ker je vedno več vlagateljev, ki so primerani uporabljati svoje prihranke.

Tudi denarni zavodi niso brez krivde, ker niso v prejšnjih letih dovolj skrbeli za svojo likvidnost. Vse priznanje je treba izreči onim vlagateljem, ki so pokazali razumevanje za stiske denarnih zavodov in niso izvajali skrajnih posledic.

Razen ene so vse zadruge vzdržale

redno poslovanje. Delo zadrug pa bi bilo veliko lažje, če bi bila zaščita kmeta že preje definitivno urejena in če sploh ne bi bilo uvedeno posredovalno postopanje. Zelo je poostila razmere nova uredba o zaščiti kmeta, ker ne morejo zadruge prisiliti k plačilu niti tistega, ki ima.

Iz objavljenih bilanc se vidi, da so mogle zadruge izplačati le malo več, kakor pa so znašale natekle obresti. Še vedno pa znašajo vloge dobrih 600 milijonov. Vse vloge zadrug so znašale leta 1930 646, l. 1931 678 in l. 1932 639 milijonov Din. Nazadovale pa so tudi posojila in sicer na 560 milijonov Din.

Obrestno mero je lani znižala večina zadrug, kar je dokaz, da se zadruge zavedajo, da pomeni nizka obrestna mera visoko varnost. Povprečna obrestna mera pri zadrugah znaša sedaj za vloge od 4 do 5%, za posojila pa od 6 do 9%, torej precej pod zakonito določbo.

Dobro so delovale v preteklem letu mlekarke zadruge, ki so prejele od svojih članov nad 2,1 milijonov litrov mleka. Čeprav je prodajna cena padla za 20%, so plačale kmetovalcem mleko le za 10% ceneje. Tudi druge vrste zadrug so z ozirom na splošno težko stanje dobro poslovale. Oživele so obrtniške zadruge, kar je v mnogem posledica težkega stanja, v katerem se nahajajo obrtniki.

Najtežja vprašanja, ki jih je morala rešiti Zveza so bila: pomanjkanje gotovine, zaščita zadolženih kmetov in pocenitev kredita.

Naša opozarjanja, da ni nevarnosti za našo valuto in za naše denarne zavode, so sproti pobijali nekateri zadolženi inflacionisti. O razmerah na denarnem trgu smo redno informirali odločujoče kroge, dosegli pa smo le nekatere zaščitne ukrepe in pa obljube. Neugodno je vplivala provizorična zaščita kmetov, ki so jo mnogo tolmačili v tem smislu, da bodo kmetijski dolgovi odpisani. V definitivni uredbi o zaščiti kmetov niso vse določbe posrečene, tako zlasti ne določba o 2% odpisu tistim, ki plačajo predčasno svoje dolgeve, dalje določba, da je mogoče tožiti šele po treh letih izostanka plačila in končno določba, da določajo županstva, komu gre zaščita. Potrebne likvidnosti pa najbrže ne bi dosegli niti pri večjih kreditih od denarnih zavodov, ker je pritisk vlagateljev vedno večji.

Da bi se dosegla likvidnost, bi moralo biti možno, da bi se lombardirala kmetška posojila vsaj do četrtine. Najtežje za zadruge je, da je njihov dolžnikom priznan moratorij, same pa so na milost in nemilost izročene upnikom. Vsi naši napor, da bi dosegli normalizacijo denarnega trga so bili zaman. Tudi uredba o zaščiti kreditnih zadrug ni prinesla pomirjenja, ker ni prinesla pozitivne pomoči. Doseženo pa je bilo, da se je znižala obrestna mera in v tem pogledu je zadružništvo prednjačilo.

Nato navaja poročilo ravnatelja dela Zveze za dvig zadružne misli, zlasti med učiteljstvom. Revizije so zahtevale mnogo dela, potrebno pa bi bilo, da bi nudil revizijski zakon močnejše sankcije. Kljub neugodnim razmeram je število pri Zvezi včlanjenih zadrug naraslo za 12, in sicer se je ustanovilo 15 novih zadrug, 3 zadruge pa so prenehale. Skupno šteje Zveza 352 zadrug, od katerih je na območju ljubljanskega okrožnega sodišča 163, mariborskega 79, celjskega 67, novomeškega 39 in v drugih banovinah 4 zadruge.

Denarni promet je znašal 121,9 milijonov, večinoma v brezgotovinskem

prometu. Naložbe so ostale neizpremenjene in so znašale 25,2, krediti pa 22,6 milijonov Din. Lastno premoženje se je zvišalo na 873.029 Din. Poslovni prebitok pa znaša le 19.242 Din, kar je dokaz, da je delovala Zveza zelo poceni. Glavni zadružni savez je izvršil revizijo in v svojem poročilu konstatiral, da je bilo poslovanje Zveze v vsakem oziru dobro.

Poročilo nadzorstva, da se podeli načelstvu in ravnateljstvu razrešnica, je bilo soglasno sprejeto.

Volitev uprave

Zaradi poteka poslovne dobe je zbor izvolil načelstvo in nadzorstvo za bodočo triletno dobo. V načelstvo so bili soglasno izvoljeni vsi dosedanjí člani, ki so: predsednik Ivan Pipan iz St. Vid, podpredsednik dr. Janko Kersnik iz Ljubljane, odborniki dr. Leopold Boštjančič iz Maribora, dr. M. Gorišek iz St. Lenarta, dr. Drago Marušič iz Ljubljane, Stanko Lenarčič z Blok, dr. J. Komljanec iz Ptuja, Ivo Sanein iz Ljubljane in dr. J. Zdošek iz Brežic. V nadzorstvo so bili izvoljeni od dosedanjih članov: za predsednika K. Müller iz Črnomlja, za podpredsednika St. Vrhove z Brezovice, za odbornike: I. Golja iz Metlike, M. Goričar iz Mozirja, Ernest Krulej iz Sevnice, H. Šumer iz Šmarja, na novo pa je bil izvoljen I. Klun iz Ribnice.

Nato je bilo sklenjeno, da ustanovi Zveza sanacijski fond, iz katerega se bo pomagalo zadrugam, ki nimajo dovolj lastnih sredstev, da se rešijo iz denarne stiske. Ko je bil še sprejet predlog Zdenka Kneza, da se občni zbor pridruži resolucijam inženirjev, so bile še sprejete resolucije o ukrepih za ozdravljanje denarne krize, o katerih bomo poročali prihodnjic. Nato je predsednik Pipan zaključil uspešni občni zbor Zveze.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Sebeburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

KARTEL TVORNIC ZA LAKE

Po beograjskih informacijah se ustvarja kartel velikih tvornic za lake. V kartel bi vstopile te tvornice: Moster, d. d. Zagreb; Nedeljko Savič, Beograd; Bratje Junana, Beograd; Marx, d. d., Domžale; Reinhold Flueger & Boehing, Beograd, in morda še katere druge tvornice. Namen kartela je povišanje cen, ki so v zadnjem času opetovano padle.

V TRBOVLJAH BODO DELALI LE 12 DNI NA MESEC

Pri gen. ravnatelju TPD g. Skubecu se je oglašila deputacija delavcev, ki je prosila, da bi TPD bolj zaposlila delavstvo. Gen. ravnatelj je odgovoril deputaciji, da so sicer že prišla nova naročila železnice, da pa so ta mnogo manjša ko prejšnji mesec. Zaradi tega je verjetno, da se bo delalo v premogovnikih TPD samo po 12 dni na mesec. Delavci bodo vsled tega poslali posebno deputacijo g. banu, da on posreduje za večja naročila železnice.

Pomudbe.povpraševanja

S. Levi, Sarajevo, Prest. Petra 19, se zanima za zastopstvo tukajšnjih tvornic pletenin, usnja in usnjene galanterije za Sarajevo, kakor tudi za ostalo Drinsko ter Primorsko banovino.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Zunanja trgovina

IZBOLJŠANJE AVSTRIJSKE TRGOVIN-SKE BILANCE

V februarju je Avstrija uvozila blaga za 85.2, za 6.3 milijonov šilingov manj ko v januarju, izvozila pa za 61.1 napram 57.1 v januarju 1934 in 50.4 milijonov šilingov v februarju 1933. Uvoz se je povečal za 4, izvoz pa za 21 odstotkov in je vsled tega deficit nazadoval od 31.5 na 24.1 milijonov šilingov. Več je uvozila Avstrija predvsem sirovin, zlasti volne, petroleja, kovin in gnojilnih sredstev, izvozila pa je zlasti več lesa ter tekstilnega blaga.

AVSTRIJSKA TEŽKA INDUSTRIJA UPA NA VEČJI IZVOZ V ITALIJO

Avstrijski listi poročajo, da bo mogla avstrijska težka industrija vsled rimskega sporazuma povečati svoj izvoz v Italijo. Čeprav se je povečala italijanska produkcija surovega železa v zadnjih letih od 0.5 na 0.7 milijonov ton, jekla pa od 1.4 na 2.1 milijonov, uvaža Italija še vedno 0.7 do 1.3 milijonov ton na leto. Večinoma dobavljajo Italiji železo Francija, Anglija, Holandska, Belgija, Nemčija in Češkoslovaška. Avstrija je lani izvozila v Italijo železa, železnih izdelkov in strojev le 8000 ton. Če dobi Avstrija posebne ugodnosti, bi mogla znatno dvigniti svoj izvoz železa v Italijo. — Prav tako upa avstrijska težka industrija, da bo po rimskem sporazumu mogla povečati tudi svoj izvoz v Madjarsko.

JAPANSKO GOSPODARSTVO

Na letnem zborovanju inozemske trgovinske zbornice v Osaki je predsednik James govoril o položaju Japonske, ki nikakor ni tako ugoden, kakor se je pričakovalo. Japonska industrija je že zašla v krizo. Njene prednosti kakor tudi prednosti trgovine so bile zgolj posledice velikega razvrednotenja jene in torej lečasne. Svetovne cene polagoma padajo na konkurenčno nižino in Kitajska nastopa že zdaj z nižjimi cenami. Razen tega so japonski kmetje, opora naroda, izčrpani od preobremenitve z dolгови in davki. Njihov problem so državni s svojim izključnim zanimanjem za »narodno obrambo« zane-marili. Uvedli so carino, ki sili kmeta, da dražje kupuje industrijske proizvode. Ne moremo pa misliti na prosperiteto, dokler ni rešeno vprašanje kmeta.

*

Italija bo zvišala Avstriji refakcijo za prevoz rezanega in okroglega lesa od 10 na 20 odstotkov. Nadalje je Italija pripravljena, da zniža prevoznino za brzojavne droge, če zniža Avstrija prevoznino za italijansko sočivje, ki se pošilja čez Brenner v Nemčijo.

Monopol na tobak namerava uvesti Grčija. Dohodki monopola se cenijo na 300 do 350 milijonov drahem.

Turčija je ustanovila zavod za pospeševanje zunanje trgovine »Turcoffice« s sedežem v Ankari. Zavod daje tudi tujim dobaviteljem vse zaprosene informacije.

Poljska je uvozila v marec blaga za 72.8, izvozila pa za 87.5 milijonov zlotov in je bila torej njena trgovinska bilanca v marcu aktivna za 14.7 milijonov zlotov.

Poljska je izvozila v prvih dveh mesecih tega leta 275.315 ton lesa v vrednosti 21.7 milijonov zlotov, dočim je lani v istem času izvozila samo 204.937 ton lesa v vrednosti 16.6 milijonov zlotov.

Produkcija zlata je v Sovjetski Rusiji narasla v februarju za 73 odstotkov in je za 3.10 odstotka večja, kakor pa je bilo do- ločeno po petletki.

Iz trgovinskega registra

Vpisale so se te izpremembe pri tvrdki: »Rinora«, d. z. o. z. v Celju. Obratni predmet: Skupna prodaja podpetnikov družbenih tvrdk. Za prokurista se imenuje Ernst Belo, ki podpisuje tvrdko skupno s poslovojem Falterjem Henrikom ali s poslovojem Carotta Karlom.

Izbrisale so se te tvrdke:

Bush Service Corporation, družba z o. z., podružnica Maribor — zbog opustitve obrata.

Huber Ivan, knjigovestvo in trgovina s knjigovestskimi izdelki v Mariboru — zaradi neizvrševanja obrta.

Kühler in Hrovat, trgovina z manufakturnim blagom v Mariboru — zbog raz- družitve.

Jurij Ehl, veletrgovina z vinom, Maribor-Krčevina — zbog prestanka obrta.

Jeklarna Kolombus, Fužine, Otmar Babler v Rušah — zbog prestanka obrta.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašena sta konkurza o imovinah: trgovca z mešanim blagom Marinčiča Vinka na Viču; konkurzni sodnik Avsec, upravnik mase odvetnik dr. Kandare; prvi zbor upnikov dne 14. aprila ob pol 9., oglasitveni rok do 27. aprila; ugotovitveni narok dne 2. maja pri okrožnem sodišču v Ljubljani ob 9.

kavarnarja Krapeša Frana v Ljubljani. Konkurni sodnik Avsec, upravnik mase odvetnik dr. Gruden. Prvi zbor upnikov dne 21. aprila ob 9. Oglasitveni rok do 15. maja, ugotovitveni narok dne 2. junija ob 9.

Potruje se poravnava, ki jo je sklenil posestnik in trgovec Šmid Matija v Novi vasi, p. št. Jurij ob juž. žel. Upniki dobe 50 % kvoto, plačljivo v dveh enakih obrokih, katerih prvi zapade tekem enega leta po odobritvi prisilne poravnave, drugi ob- rok pa šest mesecev nato.

Iz zadružnega registra

Vpisala se je Gospodarska zadruga mi- zarskih mojstrov v Celju, r. z. z. o. z. Na- men zadruge je pospeševati mizarski obrt svojih članov potem skupnega poslovanja. Člani načelstva so: Vehovar Franc, Vrenko Mihael, Vodičar Janko in Mihalič Jožef, vsi mizarji iz Celja.

Razdružila se je zadruga in prešla v likvidacijo »Dom rudarskih upokojencev v Hrastniku«.

Nadalje se je razdružila in prešla v likvidacijo Delavsko-kmečka nakupna pro- dajna in stavbna zadruga v Ptuj.

Izbrisala se je Električna strojna zadru- ga v Skaručni, ker sploh še ni pričela po- slovati.

»TRGOVSKI TOVARIŠ«

Izšla je 3./4. številka te naše odlične go- spodarske revije, ki jo že enajsto leto ureja predsednik Zveze trgovskih združenj Josip J. Kavčič.

Nova številka objavlja na uvodnem me- stu nad vse zanimivo razpravo dr. Rudolfa Andrejke: »Nekaj črtic iz gospodarskega življenja Ljubljane pred sto leti«. Iz raz- prave se vidi, kako je bila trgovina v Ljub- ljani vedno razvita, kako pa so se ljubljans- ki trgovci tudi vedno zavedali svojih prav- ic, saj so že pred sto leti ustanovili svojo stanovsko organizacijo. Razpravo dr. An- drejke prav toplo priporočamo vsem v čit- tanje. — Dr. Šarabon nadaljuje svojo raz- pravo o prodiranju Japonske. Članek dr. Šarabona je podprt z bogatimi podatki. — Prav tako prinaša mnogo materiala nasled- nji članek zvezinega tajnika I. Kaiserja o potih in ciljih našega gospodarstva. — Inž. Tomo Knez zaključuje nato svoj zelo po- učni in zanimivi članek »Ali naj se uvede esperanto ali angleščina kot mednarodni pomožni jezik?« — Sledita članka o pari- škem mestni železnici »Metro« in pa o skr- beh Avstralije, ki postaja gospodarsko vedno bolj odvisna od Japonske. — G. D. P. objavlja tudi v tej številki svoj pri- znano vestno sestavljeni pregled našega gospodarstva in sicer za meseca februar in marec. — Slede še nekateri krajši spisi in zelo raznovrstni listek. Revijo zaključuje toplo pisani nekrolog dr. Windischerja spominu odličnega organizatorja sloven- skega trgovstva Karla Megliča.

»Trgovski tovariš« velja samo 36 Din na leto in se naroča pri upravi lista v Ljub- ljani, Trgovski dom. Naj ne bo trgovca in gospodarskega sodelavca, ki ne bi bil na- ročen na to našo gospodarsko revijo!

OBČNI ZBORI

Združenje trgovcev za srez Maribor, levi in desni breg, ima redni letni občni zbor dne 22. aprila ob 13. v dvorani hotela »Orel«.

Heinrihar, lesna industrijska d. d. Škofja Loka ima IV. redni občni zbor dne 23. aprila ob pol 5 v družbeni pisarni v Škofji Loki.

XIII. redni občni zbor Obrtne banke v Ljubljani bo v torek, dne 24. aprila ob 11. v posvetovalnici Zbornice za TOI v Ljub- ljani.

»Textilia«, d. d. v Ljubljani ima občni zbor dne 25. aprila ob 11.

IX. redni občni zbor ima Centralna vi- narna, d. d. v Ljubljani, v ponedeljek dne 30. aprila v svojih prostorih v Ljubljani VII., Frankopanska ulica 11.

Zadružna elektrarna, r. z. z. o. z. v Trbovljah ima redni občni zbor dne 26. aprila ob 16. v dvorani Sokolskega doma v Trbovljah.

Razno

Novo poslopje SUZORa se zgradi v Osi- jeku.

Pokvarjene tovarne liste, menične blan- kete in kolke zamenjuje samo uprava mo- nopolov v teku 30 dni, ko so se pokvarile. Prošnje za zamenjavo je treba vložiti na pristojno davčno upravo.

»Helada«, tvornica železnih proizvodov v Zagrebu zgradi v Dobovi pri Brežicah po- družnico. Dobovska občina odstopi tvornici potrebno zemljišče po znižani ceni in po- leg tega bo podružnica 10 let oproščena vseh občinskih doklad.

V novem zagrebškem občinskem prora- čunu je določenih za popravilo, asfaltiranje in gradnjo novih cest 8.2 milijonov Din.

Švicarske turistične družbe najemajo za izlete po Jadranskem in Sredozemskem morju jugoslovanske parnike in ne več italijanskih.

Britansko bojno brodovje obišče tudi le- tos naša jadranska pristanišča.

Nemški turisti so začeli v velikem števi- lu obiskovati Poljsko.

Poljska je štela dne 1. januarja 1934 ne- kaj nad 33 milijonov prebivalcev. V enem letu se je število prebivalstva pomnožilo za več ko 400.000.

Po oficialnih podatkih je bilo v Nemčiji dne 1. aprila samo 2.800.000 brezposelnih, to je za polovico manj, kakor pred enim letom.

Sovjetska vlada je dovolila 400 v Češko- slovaško pobeglim avstrijskim socialnim demokratom, da se smejo naseliti v Rusiji.

18 novih radio - postaj zgradi sovjetska Rusija.

Luksuzne avtomobile v ceni po 20.000 di- narjev namerava pričeti prodajati v Evropi japonska avtomobilska industrija.

V japonskem premogovniku Išiki je na- stala velika eksplozija, vsled katere je bilo ubitih 40 delavcev.

Število mrtvih je vsled požara mesta Ha- kodate naraslo že na 2400. Boje se, da bo to število še znatno naraslo.

V Braziliji je skočil vlak s tira v prepad. 16 potnikov je bilo pri tem ubitih.

V bolivijski kadetni šoli v La Pazu so se uprli kadeti. Šele s topovi so moglo vo- jaške čete premagati upor kadetov. 120 ka- detov je v bojih padlo.

DOBAVE

Banska uprava razpisuje za oddajo grad- benih del pri nadzidavi banovinskega po- slopja v Knafeljevi ulici v Ljubljani I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 20. aprila ob 11. Težaška, zidarska in beton- ska dela so proračunana na 926.693 Din, krovna na 64.250 Din, kleparska na 38.176 dinarjev in instalacija strelovodov na 8.950 dinarjev.

Irzna poročila

LJUBLJANSKI TRG

Na zelenjadnem trgu je vedno več le- tošnjih pridelkov. Prodaja se tudi že do- mača glavna salata. Motovilec je še ved- no po dinarju merica, po isti ceni se pro- daja tudi radič. Špinača in berivka sta po 1.50 Din za merico. Precej prodajajo uvo- ženi grah, ki je po 7 do 8 Din kg. Jajca se prodajajo še po isti ceni ko pred veli- konočnimi prazniki, namreč 20 do 24 za 10 Din. Na trgu so bile tudi že prve piške, ki so pa še precej drage. Prodajali so jih po 20 Din. Zelo veliko je bilo na trgu krompirja. Na debelo so prodajali krompir po 80 par za kg.

MARIBORSKI SVINJSKI TRG

Na svinjski sejem z dne 6. aprila 1934. je bilo pripeljanih 250 svinj in 1 koza, cene so bile te: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din 80—100, 7—9 tednov sta- ri 140—150, 3—4 mesece stari 250—280, 5—7 mesecev stari 320—350, 8—10 mese- cev stari 450—500, 1 leto stari 750—1700, 1 kg žive teže 6.50—7, 1 kg mrtve teže 9—10. Prodanih je bilo 135 svinj.

Štev. 3038/II.

NABAVA

Direkcija drž. rudnika Velenje raz- pisuje na dan 25. aprila 1934 licitacijo zakovic, matičnih vijakov in dr. Pogoji pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 6. aprila 1934.

TRŽNE CENE V CELJU

dne 1. aprila 1934.

Govedina: volovski meso od 8—12 Din, kravje meso 7, vampi 6, pljuča 6, jetra 8, ledvice 10, loj 5 za kg.

Teletina: 1 kg telečjega mesa od 10 do 14 Din, jeter 12, pljuč 10.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa od 14 do 17 Din, pljuč 10, jeter 12, glave 8, sla- nine 16—18, na debelo 15, suhe slanine 18—22, masti 19, šunke 18—20, prekaje- nega mesa 16—18, prekajenih parkljev 8, prekajene glave 12, jezika 18.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. od 4—5 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih Din 20, de- brečinskih 18, hrenovk 20, safalad 18, po- sebnih 20, tlačenk 16, polsuhih kranjskih 26, suhih kranjskih 30, braunšviških 10, salami 50—60.

Perutnina: 1 kokoš Din 18—25, petelin 20—28, raca 25, gos 40, puran 60—80, za- jec »domači«, manjši 5, večji 15.

Ribe: 1 kg krapa Din 12—14, postrvi 50.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2 Din, kisle smetane 12, 1 kg surovega masla 24, čajnega masla 28, bohinskega sira 24—28, trapista 16—20, sirčka 6, eno jajce 0.50.

Pijača: 1 liter starega vina 14—18 Din, novega 10—14, piva 10, žganja 25—30.

Kruh: 1 kg belega kruha Din 4, polbe- lega kruha 3.50, črnega kruha 3, žemlja Din 0.50.

Sadje: 1 kg jabolk II. Din 10, III. 6—8, orehov 9, luščenih orehov 36, suhih češ- pelj 7.50—9.50, suhih hrušk 7, 1 limona Din 0.75.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portorico Din 80, Santos 56, Rio 48, pražene kave 56—98, čaja 76—100, kristal belega slad- korja 14, medu 18—20, kavne primesi 18, riža 11—4.50, 1 liter namiznega olja 14 do 16, olivnega olja 17—30, bučnega olja 17, vinskega kisa 4.50, navadnega kisa 3, petroleja 7, špirta denat. 11, 1 kg soli 2.75, celega popra 38, mletega popra 40, paprike 36, sladke paprike 40, testenin 7 do 10, mila 12, karbida 7, sveč 17, kvasa 29—30, marmelade 7, 18, 28, sode za pra- nje 2.

Mlevski izdelki na drobno: 1 kg moke št. 00 Din 2.70, 0, 2.70, 2, 2.50, 4, 2.45, 5, 2.35, 6, 2.10, ržene enotne moke 2.25, pše- ničnega zdroba 3.25, koruznega zdroba 2, pšeničnih otrobov 1.25, koruzne moke 1.50, ajdove moke 3.50—4, kaše 3.50, ješprenja 3, ovsnega riža 5.60.

Žito: q pšenice Din 140, rži 130, ječme- na 130, ovsu 105, prosa 150, koruze 115, ajde 200, fižola 275—450, graha 1200, le- če 1200.

Zelenjava in gobe: 1 kg glavne solate Din 16, endivije 16, 1 krožnik regrata 1.50, motovilca 1.50, zgodnje drobne solate 2.50, 1 kg radiča 16—18, poznega zelja 4, kislega zelja 4, karfižola 8, kolerabe 18, 1 krožnik špinače 1.50, 1 kg čebule 2, česna 8, krom- pirja 1.25, kisle repe 3.

Program ljubljanske radio postaje

Petek, dne 13. aprila: 11.00: Šolska ura: O lepotah zapadne Indije (ing. Ferdo Lup- ša). 12.15: Instrumentalni solistični kon- cert. 12.45: Poročila. 13.00: Čas, Michele Fleta poje na gramof. ploščah. 18.00: Re- produciran orkestralni koncert nar. pesmi. 18.30: Predavanje ZKD. 19.00: Francoščina (prof. Prezelj). 19.30: Izleti za nedeljo (dr. Rudolf Andrejka). 20.00: Prenos iz Zagreba. 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

Sobota, dne 14. aprila: 12.15: Vesele slovenske pesmi v reproduc. glasbi. 12.45: Poročila. 13.00: Čas, reproduc. operne uver- ture. 18.00: Plošče, stanje cest. 18.30: Za- bavno predavanje (g. Daneš). 19.00: Ljud- ski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber). 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug). 20.00: Prenos akademije z Uniona v pro- slavo Don Bosca. 22.00: Čas, poročila, lah- ka glasba.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Četrtek, dne 12. aprila: Bratje Karamazovi. Red Četrtek.

Petek, dne 13. aprila: Zaprti.

Sobota, dne 14. aprila: Kulturna priredi- tev v Črni mlaki. Globoko znižane ce- ne od 5—14 Din. Izven.

Opera, začetek ob 20.

Četrtek, dne 12. aprila: Poljska kri. Red C.

Petek, dne 13. aprila: Baletni večer članov baleta Narodnega gledališča v Beo- gradu. — Izven.

Sobota, dne 14. aprila ob 15.: Rusalka. — Dijaška predstava. Globoko znižane cene.